Imre Dániel – primul bibliotecar al Bibliotecii Batthyaneum – şi colecţia sa de cărţi

Andreea MÂRZA

Universitatea "Babeş-Bolyai", Cluj-Napoca, Facultatea de Teologie Greco-Catolică, Dept. Blaj
"Babeş-Bolyai" University of Cluj, Faculty of Greek-Catholic Theology, Dept. Blaj
Personal e-mail: dejka78@yahoo.com

Imre Dániel – the First Librarian of the Batthyaneum – and His Book Collection

Librarian Imre Dániel's book collection has been geographically spread over the territory of Transylvania. Nevertheless, the three present-day locations (the Library of the Roman-Catholic Theological Institute and the Batthyaneum Library in Alba Iulia and the Library of the Armenian Church in Dumbrăveni) are strongly connected to the places where Dániel was active: he was born in Dumbrăveni and worked as a librarian in Alba Iulia.

The library of the above mentioned institute includes 43 volumes that entered the collection, as duplicates from the Batthyaneum Library, even since the time of bishop Haynald (1852-1864). The Library of the Armenian Church includes 24 volumes. The Batthyaneum Library should include in its collection ca. 30-40 volumes, but the absence of a catalogue of owners render the identification efforts Sissiphic; under this respect, research must be left unfinished. The inclusion of these works in a short catalogue stresses the fact that during that era clergymen left their spiritual goods to the use of the Church, in the present case cultural institutions in which such goods could be preserved unaltered in the benefit of science.

The books that were handed down to us are specially theological and philosophical in nature, reflecting Dániel's studies in Vienna, but one can also find among them some works on ecclesiastic history, Hebrew, and Latin. The books are in a good state of preservation; most are printed works, thus mostly having specific property marks, ex libris that attest each book's itinerary to or from Imre Dániel. The research allowed me to discover so far 67 volumes that I was able to bring together and include in a short book catalog of what was once a librarian's library.

Keywords: books, library, Imre Dániel, Ignác Batthyány, Roman-Catholic Theological Institute, Batthyaneum Library, Library of the Armenian Church in Dumbrăveni.

În secolulul al XVIII-lea transilvan cartea a jucat un rol important în rândul intelectualităţii locale; dovadă stau multitudinea de exemplare păstrate în fondurile bibliotecilor locale, şi nu numai. Păstrarea lor se datorează şi faptului că majoritatea intelectualilor şi-a lăsat de multe ori averea spirituală, agonisită o viaţă întreagă, aşezămintelor cărturăreşti care au început să se contureze în centrele universitare ale vremii. Un exemplu care nu mai trebuie explicat şi comentat este episcopul romano-catolic Ignác Batthyány, care a creat în cetatea Alba Carolina un spaţiu cultural (bibliotecă, observator astronomic, tipografie, chiar o posibilă societate ştiinţifică)[1] în stare să concureze cu astfel de centre din restul Europei.

Persoanele de care s-a înconjurat episcopul transilvan au trebuit să se ridice la nivelul pregătirii

sale intelectuale, având în vedere că acesta şi le-a ales pentru a fi ajutat în munca ştiinţifică pe care plănuia să o desfăşoare în localitate. Planurile îndrăzneţe ale lui Batthyány necesitau oameni învăţaţi, eruditi chiar în anumite domenii. Persoanele alese erau fie intelectuali care au studiat la marile universităţi europene, fie erau studenţi care încă se formau, dar beneficiau de sprijinul financiar al episcopului.

Este şi cazul lui Imre (Emericus) Dániel (1754-1804)[2], armean din Dumbrăveni, jud. Sibiu, pe care episcopul l-a sprijinit pe parcursul studiilor universitare de la Viena, l-a sfătuit în alegerea specializării şi, mai apoi, l-a numit bibliotecar al Institutului din localitate[3]. Legătura dintre cei doi s-a materializat pe plan cărturăresc, nu teologic sau administrativ, şi a constat în ajutorul ştiinţific pe care îl furniza Dániel episcopului mult prea ocupat de probleme ecleziastice.

Dorinţa episcopului de a avea în propria-i bibliotecă documente şi cărţi legate de istoria Ungariei şi, implicit a Transilvaniei, lucrări care s-au pierdut din acest spaţiu din cauza vitregiei vremii, l-a împins pe Batthyány să-l trimită de Dániel într-o călătorie de studiu în Italia, sprijinindu-l financiar. Scopul a fost copierea de documente şi acte referitoare la spaţiul geografic în care trăia, Dániel ajutându-l în acest fel în cercetările ştiinţifice la care episcopul dorea să se dedice. Jurnalul[4] pe care Dániel a fost nevoit să-l ţină, sutele de file de documente[5] copiate, aflate în mai multe dosare în fondul actual al Bibliotecii Batthyaneum şi corespondenţa[6] purtată de cei doi pe parcursul perioadei decembrie 1783 – decembrie 1785, dar şi înainte de călătorie şi după aceasta, sunt concludente şi oferă o imagine de ansamblu asupra planurilor episcopului transilvan. Anturajul în care s-a mişcat Dániel (studiile la Viena, călătoria în Italia, apropierea de episcopul Batthyány) i-a oferit acestuia posibilitatea de a aduna o frumoasă colecţie de carte care astăzi, deşi împrăştiată prin Transilvania, dovedeşte dragostea lui faţă de cuvântul scris.

Colecţia de cărţi a bibliotecarului Imre Dániel a fost răspândită geografic pe teritoriul Transilvaniei. Cu toate acestea cele trei locaţii actuale (Biblioteca Institutului Teologic Romano-Catolic, respectiv Biblioteca Batthyaneum din Alba Iulia şi Biblioteca Bisericii Armeneşti din Dumbrăveni) sunt strâns legate de locul în care şi-a desfăşurat activitatea: la Dumbrăveni s-a născut, iar la Alba Iulia a activat şi ca bibliotecar.

În Biblioteca Institutului Teologic Romano-Catolic din Alba Iulia există 43 de volume care au pătruns ca dublete de la Biblioteca Batthyaneum încă pe vremea episcopului Haynald (1852-1864). Biblioteca Bisericii Armeneşti cuprinde 24 de volume. Biblioteca Batthyaneum ar trebui să deţină în colecţiile ei în jur de 30-40 de volume, dar lipsa unui catalog de posesori face munca de identificare sisifică; din acest punct de vedere cercetarea va trebui să rămână încă neterminată. Găsirea cărţilor sale şi introducerea de către noi într-un catalog (v. Anexa) a fost posibilă datorită unei mai vechi cerinţe ecleziastice care prevedea ca la moarte clericii să îşi lase bunurile spirituale în folosul Bisericii. În cazul nostru, acestea au pătruns în aşezăminte culturale în care s-au putut păstra nealterate în folosul ştiinţei.

Cărţile care ni s-au transmis au în special caracter teologic şi filosofic, fiind în consonanţă cu studiile pe care le-a urmat la Viena, dar printre ele găsim şi unele de istorie ecleziastică, limbă ebraică sau latină. Se găsesc într-o bună stare de conservare, majoritatea sunt tipărituri şi în cea mai mare parte au însemnele de propietate specifice, ex libris, care atestă drumul făcut de carte spre sau dinspre Imre Dániel. Cercetarea ne-a permis să descoperim până la acest moment 67 de volume.

Institutul Teologic Romano-Catolic din Alba Iulia, cunoscut sub numele de *Seminarium Incarnatae Sapientiae* (S.I.S.), titulatură folosită şi ca *ex libris* pentru cărţile din bibliotecă, a fost fondat de episcopul A. Sigismund Sztoyka de Szala (1749-1759) în anul 1753. Locaţia instituţiei a fost variată până în anul 1792 când episcopul Batthyány (1780-1792) a reuşit să transfere seminarul în mănăstirea trinitariană, care, datorită acţiunilor reformatoare ale împăratului Iosif al II-lea, a avut până atunci caracter militar[7]. Spaţiul obţinut de episcop a fost împărţit în 2, fosta biserică trinitariană ajungând să adăpostească după mici modificări actuala Bibliotecă Batthyaneum şi observatorul astronomic, iar clădirea mănăstrii revenind în folosul seminarului[8]. Deşi împăratul Iosif al II-lea a dat decretul de desfiinţare a ordinelor călugăreşti, unii episcopi catolici au reuşit să salveze şi să recupereze fonduri întregi din bibliotecile desfiinţate care au aparţinut atât colegiilor, cât şi ordinelor. În epoca absolutismului luminat s-a încetăţenit obiceiul de a se pune în valoare colecţiile personale ale înaltului cler atât în occident – ne referim aici la frumoasele colecţii de artă, de cărţi manuscrise şi tipărite deschise publicului în Italia, Franţa, Anglia şi transformate în muzee şi biblioteci -, cât şi în spaţiul central-european – colecţia episcopului de Pécs, György Klimó, a contelui Károly Eszterházy la Eger, a episcopului de Oradea, baronul Adam Patachich de Zajezda. Dragostea de carte a episcopului Batthyány s-a manifestat încă din epoca studiilor petrecute la Trnava, Graz, Roma, perioadă în care a intrat în contact cu colecţionari de carte, editori, tipografi, el însuşi fiind pentru o vreme bibliotecar la Roma[9]. Ajungând în Transilvania, episcopul şi-a adus cu el o parte din colecţia de carte, iar o mare parte din ceea ce se păstrează astăzi la Batthyaneum încă de pe vremea sa o reprezintă fie carte cumpărată, fie carte donată, fie copii ale unor lucrări. Legătura dintre aşezământul cărturăresc

– biblioteca – și seminarul teologic este evidentă. Batthyány, promovând activitatea intelectuală în rândul studenților teologi, a dorit să le asigure și un suport științific. Așadar, biblioteca pe care Batthyány a pus-o la dispoziția tinerilor studioși părea pe moment suficientă, nemaifiind nevoie de biblioteca separată care exista în cadrul seminarului teologic. Biblioteca seminarului a început să se încropească în momentul înființării institutului prin „lăsămintele personale ale episcopului A. Sigismund Sztoyka, din donațiile profesorilor care au predat [...] și din duplicatele alese de la Batthyaneum în timpul episcopului L. Haynald (1852-1864), care formează și astăzi partea importantă a bibliotecii Institutului”[10].

Revenind la primul bibliotecar al episcopului Batthyány, cercetând fondul de carte veche al actualului Institut Teologic, ne-a atras atenția faptul că în bibliotecă se găsesc cărți cu *ex libris* în formă de etichetă tipărită sau manuscris care au aparținut lui Imre Dániel. Există 39 de unități la care se adaugă încă 4 posibile, care inițial au avut *ex libris*, dar a fost rupt. Considerăm că și aceste 4 cărți i-au putut aparține deoarece, deși *ex libris*-ul a fost rupt, dimensiunile urmei lăsate de *ex libris* se încadrează în cele ale exemplarelor care încă îl păstrează și ca formă nu se poate confunda cu alte *ex libris*-uri din fondul de carte. Aceste exemplare au pătruns probabil în biblioteca Institutului ca duplicate în perioada episcopului Haynald, ele având toate pe lângă cote mai vechi și pe cele specifice Bibliotecii Batthyaneum din acea perioadă.

Din punct de vedere al conținutului, volumele au, în mare majoritate, caracter teologic și filosofic, fiind în consonanță cu studiile pe care proprietarul lor le-a urmat la Viena, dar există și câteva de istorie ecleziastică. Printre autori se numără Karl Steinkellner SJ[11], Joseph Valentin Eybel[12], Charles Vuitasse[13], Prospero Lambertini, arhiepiscop de Bonn, ajuns papa Benedict al XIV-lea[14], Andrea Tosi, Jean-Bénigne Bossuet[15] etc. *Ex libris*-ul tipărit al lui Imre Dániel are conținutul „Pertinet ad Bibliothecam Emerici Dániel, presbyteri ecclesiastici”[16], iar cel manuscris „R.D. Emerici Dániel P.S.D.N.”[17], „1772 die/Daniel”[18] sau cu același cuprins ca cel tipărit[19]. Spațiul temporal pe care Dániel l-a menționat pe lucrări aparține perioadei cuprinse între anul 1772, trece de 2 septembrie 1780 pe când se afla la colegiul Theresianum[20] și se oprește la data de 11 octombrie 1785 când încă se afla în Italia; exemplarul astfel datat i-a fost dat de preotul Petrus Boskovics cu care a fost în strânsă legătură la Roma[21]. Foarte interesant este conținutul unei însemnări scrise pe de-o parte de Dániel, pe de alta de Ignaz Winkler care a obținut de la Dániel o carte la data de 10 decembrie 1780 pe când Winkler ocupa rangul de preot al Bisericii din Transilvania în colegiul arhiepiscopal de pe lângă Sf. Ștefan[22]. Cărțile care i-au aparținut lui Dániel au avut și alți proprietari, înainte sau după el; de exemplu: Joseph Konrad, baronul Joseph Domokos, Ignaz Winkler, Noptsa István, Michael Orosz, Balás Imre; primul și ultimii trei au avut legături cu seminarul fie ca studenți, profesori sau ocupând alte funcții[23]. Aceste lucrări au apărut în marile centre tipografice ale vremii: Paris, Viena, Roma, Köln, Trnava, Veneția etc., sunt într-o bună stare de conservare, având coperțile din carton îmbrăcat în piele și motive geometrice sau florale în special pe cotor. Din punct de vedere al cotelor, fondul de carte veche din cadrul Institutului Teologic trece printr-un proces de rearanjare; din acest motiv unele dintre cotele prezentate vor fi modificate în viitorul apropiat.

O altă bibliotecă care ascunde în fondul său de carte lucrări care i-au aparținut lui Imre Dániel este cea a bisericii armenești din Dumbrăveni. După cum am precizat la început, ramura familiei din care provine Imre Dániel își are originea în Elisabethopolis, respectiv Dumbrăveni. Biblioteca bisericii armenești a fost de curând inventariată și catalogată, rezultatul fiind un *Catalogue of the Armenian Library in Elisabethopolis* apărut în anul 2011[24]. Precum reiese din *Catalogue [...]*, colecția bibliotecii s-a format în cea mai mare parte din donații, iar lista posesorilor este impresionantă. Au donat bibliotecii cele mai importante familii armenești: Ávedik, Csiki, Gáspár, Issekutz, Karácsony, Ötvös, Pápai, Patrubány, chiar și preoții la origine italieni din ordinul mechitarist care a activat în localitate. Este foarte interesant de menționat că informațiile de epocă – secolul al XVIII-lea – nu amintesc nimic despre existența unei astfel de biblioteci în cadrul comunității armenești din Dumbrăveni; abia mai târziu apar informații răzlețe[25]. Printre posesori întâlnim 9 membri ai familiei Dániel; din sânul familiei cele mai multe cărți îl aveau ca proprietar pe Imre Dániel, în total 19 lucrări tipărite și 5 manuscrise. Ca și în cazul Institutului din Alba Iulia, lucrările care i-au aparținut lui Dániel au caracter teologic și filosofic, câteva sunt de istorie, una de limba ebraică și un singur exemplar din clasicii latini - Ovidius, *Opera*[26] - în ceea ce privește tipăriturile; în ceea ce privește manuscrisele, toate au caracter teologic[27]. Marea majoritate a lucrărilor care i-au aparținut lui Imre Dániel au același *ex libris* ca și cele de la Alba Iulia[28], iar ca spațiu temporal însemnările de proprietate variază între anii 1774 și 1779, perioada studiilor la Viena. Interesantă este o însemnare din care reiese că lucrarea i-a aparținut în anul 1779 lui Imre Dániel, urmând ca ea să se afle în posesia unui membru al familiei, Gregorius Dániel, care în anul 1781 învăța retorica la Cluj în seminarul Sf. Iosif, iar în anul următor, în 1782, era student la filozofie la Buda[29]. Din punct de vedere al centrelor tipografice, lucrările sunt apărute la Viena, Augsburg, Veneția, Ulm și le aparțin autorilor Louis Bourdaloue[30], Esprit

Fléchier[31], Weichard Lewenberg, Fintanus Linder, Andrea Ulrich Mayer[32], Claude François Nonnotte[33], Christian Albert Reineccius[34], Odilo Schreger[35], Giovanni de Serpos sau Sigmund von Storchenau[36].

Din cele două fonduri de carte, adică Institutul Teologic Romano-Catolic din Alba Iulia și Biblioteca Bisericii Armenești din Dumbrăveni, s-au păstrat până în zilele noastre și se știe despre existența a unui număr de 67 volume care s-au aflat în posesia lui Imre Dániel. Este un număr semnificativ, având în vedere că aceste exemplare provin dintr-un vast spațiu geografic.

Pentru a fi completă, cercetarea lăsământului cărturăresc a lui Imre Dániel este nevoie de informații din fondul de carte aflat în Biblioteca Batthyaneum, având în vedere legătura dintre Dániel și actualul așezământ cultural. Pe moment acțiunea este împiedicată de faptul că biblioteca nu are întocmit niciun catalog de posesori, iar găsirea într-un fond de carte care numără mii de volume a probabil 30-40 de volume, nu este posibilă.

Cărțile aflate în posesia lui Imre Dániel, primul bibliotecar al episcopului Ignác Batthyány, au ajuns printr-o conjunctură fericită în așezăminte culturale și s-au păstrat, în marea lor majoritate, până în zilele noastre. Acestea dovedesc faptul că erudiții secolelor trecute erau conștienți de rolul pe care îl are cuvântul scris în viața oamenilor; chiar dacă nu au devenit toți mari învățați, ei au cunoscut valoarea a ceea ce a fost și este și astăzi BIBLIOTECA.

ANEXĂ

I. Cărțile lui Imre Dániel aflate în Biblioteca Institutului Teologic Romano-Catolic, Alba Iulia

1. cotă: 2898

Commentarius Litteralis et Moralis in omnes Epistolas sancti Pauli Apostoli, et in VII Epistolas Catholicas, Auctore R.P.F. Natali Alexandro, in Sacra Facultate Parisiensi Doctore, in Collegio generali Parisiensi FF. Praedicatorum emerito Theologiae Porfessore, & Studii Regente, Dominicanae Provinciae Parisiensis Expraefecto. Tomus Secundus. Parissis, Expensis Thomae Bettinelli Veneti, MDCCLXVIII.

- ex libris: manuscris: Pertinet ad Bibliothecam Emerici Dániel Presbyteri Ecclesiastici (tăiat); cote vechi: nro Cathal. 472; Nro 13 possidet Emericus Balás 1809; nro 210; B VI 4; O IV 5b; B ....

2. cotă: RA 131/1

Continuatio Theologiae Caroli Vuitasse doctoris sacrae Facultatis Parisiensis, socii Sorbonici, Regiique Theologiae Professoris. Tractatus de Sacramento Confirmationis. Tomus Primus, Parisiis, Apud Philippum-Nicolaum Lottin, via San-Jacobaea, juxta aedem S. Yvonis, ad insigne Veritatis. MDCCXXII. Cum approbatione et privilegio.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.) "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; Ex libris D. Marescot Can. Roth; cote vechi: L VI 3 h; ... X 5.

3. cotă: RA 131/2

Continuatio Theologiae Caroli Vuitasse doctoris sacrae Facultatis Parisiensis, socii Sorbonici, Regiique Theologiae Professoris. Tractatus de Sacramento Confirmationis. Tomus Secundus, Parisiis, Apud Philippum-Nicolaum Lottin, via San-Jacobaea, juxta aedem S. Yvonis, ad insigne Veritatis. MDCCXXII. Cum approbatione et privilegio.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.) "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; Ex libris D. Marescot Can. Roth; cote vechi: L VI 3 i.

4. cotă: 3210

De fundamentis Religionis et de Fontibus impietatis libri tres Fr. Antonini Valsecchi Ord. Praed. Pub. Prim. Profess. Theol. in Univ. Patav. Ex Italo idiomate in Latinum translate juxta Editionem secundam auctiorem retractatioremque ab Aloysio Guerra sacerd. Patav. S.T.D. Editio Secunda, Venetiis, Apud Franciscum ex Nicolao Pezzana. MDCCLXXII. Superiorum permissu et privilegio.

- ex libris: (ogl. ant.) tipărit, dar a fost rupt, s-a păstrat doar marginea de jos; cote vechi: M V 6; D IX 7.

5. cotă: 565

Epistolae D. Caecilii Cypriani Carthaginensis Episcopi totius Africae et Gloriosissimi Martyris. Tyrnaviae, Typis Academicis Societatis Jesu, Anno MDCCLV. [format mare]

- ex libris: tipărit (ogl. ant.) "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: X I 3, B1 14; D 4 V 4.

6. cotă: 1534

Institutiones Ecclesiasticae Prosperi Lambertini Archiepiscopi Bononiensis, postea Benedicti Decimiquarti Pont. Opt. Max. quas Latine reddidit Ildephonsus A. S. Carolo Scholarum Piarum, Rector Colegii Urbani De Propaganda Fide, Romae, MDCCXLVII. Typis Sacrae Congregationis De Propaganda Fide. Superiorum Facultate.

- ex libris: tipărit"pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; Bibliothecae Seminarii incarnatae Sapientiae; cote vechi: Q III 1; B2 I 1.

7. cotă: 1313

Institutiones philosophiae moralis in usum auditorum philosophiae conscriptae a Carolo Steinkellner e Soc. Jes. AA.LL. et PHIL. DOCT. NEC NON EJUSD. PHIL. MOR. PROF. publ. ordin., volumen primum, Vindobonae, Typ. Joann. Thom. Nob. De Trattner, sac. caes. reg. aul. typogr. et bibliop., MDCCLXVIII.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.) "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici";

cote vechi: ...O 8; V II 20 a; O VIII 8.

8. cotă: 95 S St Sr

Institutiones philosophiae moralis in usum auditorum philosophiae conscriptae a Carolo Steinkellner e Soc. Jes. AA.LL. et PHIL. DOCT. NEC NON EJUSD. PHIL. MOR. PROF. publ. ordin., volumen secundum, Vindobonae, Typ. Joann. Thom. Nob. De Trattner, sac. caes. reg. aul. typogr. et bibliop., MDCCLXIX.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.) "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici", "J. Korandi"; "1772 die / Daniel", "Lamina, quae supra tumbam Episcopi quondam Transilvaniae Josephi L. B. Bajtai posita est, sequentem inscriptione[m] habet. Josephus Antonius Liber Baro Bajtai, Episcopus Transilvaniae Rexit Eccelsiam hanc Transilvanam Annis Duobus Supra decem, Mensibus duobus, diebus quattuor, Vixit annis quinquaginta sex Diebus Triginta, et uno Episcopatui Sponte Renuncians, dum ex hac Provincia discederet pie uti Vixerat, Aradini obit die XV Ianuarii. Anno Domini MDCCLXXIII. NB. In medio stat insigne Familiae, nempe Virgo cum Bilance, quod denotat Justitiam, cujus amans defunctus Episcopus magnus fuit"; cote vechi: V II 20 C.a; O VIII 9.

9. cotă: RA 186/1

Istruzioni per la gioventu impiegata Nella Segreteria di Francesco Parisi dell'Accademia Letteraria di Roveredo, bibliotecario dell'Eccma Casa Borghese dallo stesso rivedute, ed accresciute. Edizione Seconda, Tomo I, in Roma MDCCLXXXV, per Antonio Fulgoni, con licenza de'Superiori.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.) "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: Z I 16a; B2 V2 15.

10. cotă: RA 186/2

Istruzioni per la gioventu impiegata Nella Segreteria di Francesco Parisi dell'Accademia Letteraria di Roverendo, bibliotecario dell'Eccma Casa Borghese dallo stesso riveduce, ed accresciute. Edizione Seconda, Tomo II, in Roma MDCCLXXXV, per Antonio Fulgoni, con licenza de'Superiori.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.) "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi.: T I 25a; B2 V2 16.

11. cotă: RA 186/3

Istruzioni per la gioventu impiegata Nella Segreteria di Francesco Parisi dell'Accademia Letteraria di Roverendo, bibliotecario dell'Eccma Casa Borghese dallo stesso riveduce, ed accresciute. Edizione Seconda, Tomo III, in Roma MDCCLXXXV, per Antonio Fulgoni, con licenza de'Superiori.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.) "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: T I 25b; B2 V2 17.

12. cotă: RA 186/4

Istruzioni per la gioventu impiegata Nella Segreteria di Francesco Parisi dell'Accademia Letteraria di Roverendo, bibliotecario dell'Eccma Casa Borghese dallo stesso riveduce, ed accresciute. Edizione Seconda, Tomo IV, in Roma MDCCLXXXV, per Antonio Fulgoni, con licenza de'Superiori.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.) "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: Z I 16c; B2 V2 18; ... V 31.

13. cotă: 942

Josephi Valentini Eybel U. J. D. et Jur. Eccles. Prof. Publ. Caes. Reg. Introductio in Jus Ecclesiasticum Catholicorum, tomus IV. De singulis Sacri Imperii partibus et quae inde prodiit, Ecclesiae Catholicae politia. Viennae, Typis Josephi nobilis de Kurzböck, Cas. Reg. Aulae Illirico-Orientalis, nec non Incl. Inf. Austriae Ord. Typogr. & Bibliop., MDCCLXXVII.

- ex libris: tipărit: (ogl. ant.): "Pertinet ad Bibliothecam Emerici Dániel, presbyteri ecclesiastici"; Seminarii in

Sap. (sec. XIX), ex libris Stephani Noptsa; cote vechi: F V 6 C; R IV 9.

14. cotă: 2559

Kurzgefaßte Geschichte des alten Testamentes, wo man so vie les möglich war die eigenen Worte der heil. Schrift beybehalten hat; sammt Erklärungen und Gedanken. Aus dem Französischen übersetzt von Warr Anton Wittula, Theol. Doktor, Hochs. Passavischen wirkl. geistl. Rath, Pfarrer zu Schörfling. Erster Theil. Wien, gedruckt bey Joh. Thomas Edlen von Trattnern, k.k. Hofbuchdruckern und Buchhändlern, 1770.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.) "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici", cote vechi: Q IV 11a.

15. cotă: 2560

Kurzgefaßte Geschichte des alten Testamentes, wo man so vie les möglich war die eigenen Worte der heil. Schrift beybehalten hat; sammt Erklärungen und Gedanken. Aus dem Französischen übersetzt von Warr Anton Wittula, Theol. Doktor, Hochs. Passavischen wirkl. geistl. Rath, Pfarrer zu Schörfling. Zweyter Theil. Wien, gedruckt bey Joh. Thomas Edlen von Trattnern, k.k. Hofbuchdruckern und Buchhändlern, 1770.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.) "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: Q IV 11b.

16. cotă: 2562

Kurzgefaßte Geschichte des alten Testamentes, wo man so vie les möglich war, die eigenen Worte der heil. Schrift beybehalten hat; sammt Erklärungen und Gedanken. Aus dem Französischen überseßt von Marr Anton Wittola, Theol. Doktor, [...], Vierter Theil, Wien, gedruckt bey Joh. Thomas Edlen von Trattner, k. k. Hofbuchdruckern und Buchhändlern, 1770.

- ex libris: tipărit "pertinet ad bibliothecam

Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: Q IV 11d; k IX 15.

17. cotă: 2302

Kurzgefaβte Geschichte des alten Testamentes, wo man so vie les möglich war die eigenen Worte der heil. Schrift beybehalten hat; sammt Erklärungen und Gedanken. Aus dem Französischen übersetzt von Warr Anton Wittula, Theol. Doktor, Hochs. Passavischen wirkl. geistl. Rath, Pfarrer zu Schörfling. Fünfter Theil. Wien, gedruckt bey Joh. Thomas Edlen von Trattnern, k.k. Hofbuchdruckern und Buchhändlern, 1770.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici", cote vechi: Q IV 11e.

18. cotă: 2301

Kurzgefaβte Geschichte des alten Testamentes, wo man so vie les möglich war, die eigenen Worte der heil. Schrift beybehalten hat; sammt Erklärungen und Gedanken. Aus dem Französischen überseβt von Marr Anton Wittola, Theol. Doktor, [...], Sechster Theil, Wien, gedruckt bey Joh. Thomas Edlen von Trattner, k. k. Hofbuchdruckern und Buchhändlern, 1770.

- ex libris: tipărit: "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: Q IV 11f.

19. cotă: RA 183

Lo stato presente della corte di Roma esposto da Andrea Tosi Veneziano. Edizione rivista, corretta, ad accresciuta dall'Autore. Prima parte. In Marsiglia, Appresso Giovanni Mossy, Stampatore e Librajo. MDCCLXXIV.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.) "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; ... num Patris Petri Boskovics, Basilicae Vaticanae Poenitentiarii etc. 11ma Octobris 1785; cote vechi: F VI 17.

20. cotă: 863

Meditationes de praecipuis veritatibus Christianis et ecclesiasticis pro dominicis, festis, & aliis anni diebus, in fine cujusque puncti selectis textibus ex Sacris litteris, conciliis, & patribus illustratae, compositae ad ususm communitatis & seminarii ab Archiepiscopo Lutetiae Parisiorum in Ecclesia Paochiali Sancti Nicolai Chardoneti instituti per M. Matthiam Beuvelet, ejusdem Seminarii Presbyterum, e gallico in latinum sermonem translatae per Joachimum Bernardum Wilkowitz, presbyterum saecularem. Tomus secundus. Viennae Austriae, Typis Josephi Kurzböck, Universitatis Typographi. MDCCLXV.

- ex libris: tipărit: "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: Z VII 14 b; K IX 22 (ogl. ant.).

21. cotă: 1446 BB Sz E

Panegiriques des Saints et quelques sermons de morale prechez par Messire Esprit Flechier, evêque de Nîmes. Sur l'imprimé a Cologne chez Balthazard d'Edmont & Compagnie, MDCXCV.

- ex libris: Ex liberalitate B. Iosephi Domokos obtigit R. Dno Emerico Dániel Ao 1780 die 2da Septem. in

Collegio Theresiano (scris de o mână) A quo dono datus est Ignatio Winkler, Presbytero Ecclesiae Transilvaniensis in Archiepiscopali Sacerdotum Collegio Viennae ad S. Stephanum Ano eode. die 6a Xbris (de altă mână); cote vechi: S VII 6.

22. cotă: 28 S niav

Sagrestia Vaticana eretta dal regnante Pontefice Pio Sesto e descritta da Francesco Cancellieri Romano, Roma MDCCLXXXIIII, per Arcangelo Casaletti nel Palazzo Massimi.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici" şi manuscris (foaia de titlu): "R.D. Emerici Dániel P.S.D.N"; cote vechi: I VI 2; 221; X VI 10; I2 IV 18.

23. cotă: nu are cotă

Samuelis von Pufendorff, Einleitung zu der Historie der vornehinsten Reiche und Staaten / so jetziger Zeit in Europa sich befinden. Von neuem gedruckt, und biβ auf gegenwärtiges Jahr fortgesetzet und vermehret; Desgleichen mit Anmerckungen versehen, Darinnen des Authoris Pilitische Gedancken nach dermahligem geänderten Zustand der Sachen erläutert sind. Cum privilegiis. Franckfurt am Mayn, zu Verlag von Friedrich Daniel Knoch. MDCCXXXIII.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: Y IV 6 a.

24. cotă: 1073

Sanctissimi domini nostri Benedicti papae XIV. Constitutiones selectee, necnon bullae, decreta, epistolae, &c. parochis, confessariis omnibusque aminarum pastoribus utiliores ac necessariae, in quibus theologiae moralis ac dogmaticae praecepta admodum perspicua, ex Scripturis praecipue, ac sacris canonibus traduntur. Pars prima. Editio novissima caeteris ornatior, Venetiis, MDCCLXXIII, Excudebat Jo. Baptista Novelli. Superiorum permissu, ac privilegio.

- ex libris: tipărit: "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; Ex libris Stephani Noptsa; cote vechi: D II 10; U III 18.

25. cotă: 2164

Sanctissimi domini nostri Benedicti papae XIV. De synodo dioecesana libri tredecim in duos tomos distribute. Tomus primus. Venetiis, MDCCLXXV. Typis Vincentii Radici. Sumptibus remondinianis. Superiorum permissu.

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; Post Steph. Noptsa ab anno 1814 erga pat. Michaelis Orosz; Ex libris Stephani Noptsa; cote vechi: D II 3; H2 IV ....

26. cotă: RA 147/1

Tractatus de augustissimo Eucharistiae sacramento. Autore D. Carolo Vuitasse Doctore sacrae Facultatis Parisiensis, Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Pars Prima. Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Ivonis ad insigne Veritatis. MDCCXX. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit: (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 j; F X I.

27. cotă: RA 147/2

Tractatus de augustissimo Eucharistiae sacramento. Autore D. Carolo Vuitasse Doctore sacrae Facultatis Parisiensis, Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Pars Secunda. Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Ivonis ad insigne Veritatis. MDCCXX. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit: (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 k; F X I.

28. cotă: RA 141/1

Tractatus de Deo ipsiusque proprietatibus, autore D. Carolo Vuitasse, Doctore sacrae Facultatis Parisiensis Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Tomus Primus, Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Yvonis ad insigne Veritatis. MDCCXVIII. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 a.

29. cota: RA 141/2

Tractatus de Deo ipsiusque proprietatibus, autore D. Carolo Vuitasse, Doctore sacrae Facultatis Parisiensis Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Tomus Secundus, Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Ivonis ad insigne Veritatis. MDCCXVIII. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 b; F X 2.

30. cota: RA 141/3

Tractatus de Deo ipsiusque proprietatibus, autore D. Carolo Vuitasse, Doctore sacrae Facultatis Parisiensis Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Tomus Tertius, Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Ivonis ad insigne Veritatis. MDCCXVIII. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 c; F X ....

31. cotă: RA 146/1

Tractatus de Sacramento ordinis, autore D. Carolo Vuitasse Doctore sacrae Facultatis Parisiensis, Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Pars Prima, Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Yvonis ad insigne Veritatis. MDCCXVIII. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit: (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 n.

32. cotă: RA 146/2

Tractatus de Sacramento ordinis, autore D. Carolo Vuitasse Doctore sacrae Facultatis Parisiensis, Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Pars Secunda, Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Yvonis ad insigne Veritatis. MDCCXVIII. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit: (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 o.

33. cotă: RA 145/1

Tractatus de Sacramento Poenitentiae, autore D. Carolo Vuitasse, Doctore sacrae Facultatis Parisiensis Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Pars Prima, Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Yvonis ad insigne Veritatis. MDCCXVIII. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 l.

34. cotă: RA 145/2

Tractatus de Sacramento Poenitentiae, autore D. Carolo Vuitasse, Doctore sacrae Facultatis Parisiensis Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Pars Secunda, Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Yvonis ad insigne Veritatis. MDCCXVIII. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 m.

35. cotă: RA 140/1

Tractatus de Sanctissima Trinitate, autore D. Carolo Vuitasse, Doctore sacrae Facultatis Parisiensis Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Pars Prima, Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Yvonis ad insigne Veritatis. MDCCXVIII. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 d; F X 2.

37. cotă: RA 140/2

Tractatus de Sanctissima Trinitate, autore D. Carolo Vuitasse, Doctore sacrae Facultatis Parisiensis

Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Pars Secunda, Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Yvonis ad insigne Veritatis. MDCCXVIII. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 e.

38. cotă: RA 144/1

Tractatus de Verbi divini incarnatione, autore D. Carolo Vuitasse, Doctore sacrae Facultatis Parisiensis Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Pars Prima, Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Yvonis ad insigne Veritatis. MDCCXIX. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 f.

39. cotă: RA 144/2

Tractatus de Verbi divini incarnatione, autore D. Carolo Vuitasse, Doctore sacrae Facultatis Parisiensis Socio Sorbonico, Regioque Theologiae Professore. Pars Secunda, Parisiis, apud Philippum Nicolaum Lottin Bibliopolam via San. Jacobaea, juxta aedem S. Yvonis ad insigne Veritatis. MDCCXIX. Cum approbatione et privilegio

- ex libris: tipărit (ogl. ant.): "pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici"; cote vechi: L VI 3 g.

lucrări care i-au aparținut probabil lui Imre Dániel

1. cotă: 3021

Benedicti XIV Pont. Opt. Max. olim Prosperi Card. de Lambertinis primum Anconitanae Ecclesiae Episcopi deinde Bononiensis Archiepiscopi De Festi Domini Nostri Jesu Christi et Beatae Mariae Virginis Libri Duo. Editio Quarta Latina Post Plurimas Italas Auctior, et Castigatior. Patavii, Typis Seminarii. MDCCLXVI. Apud Joannem Manfre. Superiorum permissu, et Privilegio.

- ex libris: posibil Dániel, dar a fost dezlipit; cote vechi: A IV 19.

2. cotă: 1900

Catéchisme historique contenant en abrégé L'Histoire Sainte et La Doctrine chrétienne, par Monsieur l'abbé Fleury Prêtre Prieur d'Argenteuil & Confésseur du Roi. Nouvelle Édition. A Lyon chez Jean-Marie Bruyset Pere & Fils, Imprimeurs-Libraires, rue St. Dominique, MDCCLXXIV. Avec Approbation & Privilege du Roi

- ex libris: posibil Dániel, dar a fost dezlipit; cote vechi: Qu V 8.

3. cotă: 3037

Oeuvres de Messire Jacques-Benigne Bossuet Évêque de Meaux, contenant tout ce qu'il a ecrit sur differentes matieres. Volume Huitieme dedié à son Altesse Roiale l'Archiduchesse Marianne d'Autriche. Argentina aux De'Pens de Jean-Baptiste Albrizzi, Marchand Libraire a Venise, MDCCLV.

- ex libris: posibil Dániel, dar a fost dezlipit; cote vechi: Zs I 6 h.

4. cotă: 3038

Oeuvres de Messire Jacques-Benigne Bossuet Évêque de Meaux, contenant tout ce qu'il a ecrit sur differentes matieres. Volume Neuviéme dedié à son Altesse Roiale l'Archiduchesse Marianne d'Autriche. Argentina aux De'Pens de Jean-Baptiste Albrizzi, Marchand Libraire a Venise, MDCCLVII.

ex libris: posibil Dániel, dar a fost dezlipit ; cote vechi: Zs I 6 i.

II. Cărțile lui Imre Dániel aflate în Biblioteca din Biserica Armenească din Dumbrăveni[37]

tipărituri:

1. cotă: Elisabethopolis VI/756

163. Bethlen, János, Rerum Transylvanicarum ... ab anno 1629 ulque [sic] ad An. 1663 [...], 1663 // 447 p.; 8° // [...] * Eccl. Arm. Elis // Inscriptus catalogo librorum Emerici Daniel Anno 1774.

2. cotă: Elisabethopolis III/64

251. Bourdaloue, Louis, Betrachtungen oder Geistliche [E] inde zum Gebrauch der Orden-Leuthen // Augspurg, Wolff, 1734 // [16], 392, [13] p.; 8° // Emerici Daniel.

3. cotă: Elisabethopolis V/1/1

452. De Serpos, Giovanni, Dissertazione polemico-critica sopra due dubbj di coscienza concernenti gli armeni cattolici sudditi dell'Impero ottomano presentata alla Sacra Congregazione di Propaganda // In Venezia nella Stamperia di Carlo Palese con pubblica approvazione, 1783 // [12], 256 p.; 4° // [...] // Pertinet ad Bibliothecam Emerici Dániel presbyteri Ecclesiastici.

4. cotă: Elisabethopolis III/14/B/2

576. Fléchier, Esprit, Lob- und Trauerreden, Nebst dem Leben desselben von einigen Mitgliedern der königl. deutchen Gesellschaft zu Königsberg übersetzt und mit einer Vorrede Hrn. Prof. Gottscheds ans Licht gestellt von Christian Cölestin Flottwellen. 2 Aufl. Th. 4 // Augsburg und Innsbrugg, Wolff, 1764 // [32], 368, [16] p.; 8° // Ex libris Emerici Daniel Anno 1776.

5. cotă: Elisabethopolis 14/C/1

577. Fléchier, Esprit, Lob- und Trauerreden, Nebst dem Leben desselben von einigen Mitgliedern der königl. deutchen Gesellschaft zu Königsberg übersetzt und mit einer Vorrede Hrn. Prof. Gottscheds ans Licht gestellt von Christian Cölestin Flottwellen. 2 Aufl. Th. 5 // Augsburg und Innsbrugg, Wolff, 1764 // [22], 302, [10] p.; 8° // Ex libris Emerici Daniel Anno 1776.

6. cotă: Elisabethopolis VI/691

836. Institutiones ad eloquentiam. Pars

prior institutions oratorias complectens ad usum scholarum austriacarum // Vindobonae, typis Joan. Thomae nob. de Trattner / [2], 515, [67] p.; 8° // Pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici, 1779 // Liber Gregorii Daniel Rhetoris Claudiopolitani in seminario S. Josephi 1781 tertio calend nonas martii.

7. cotă: Elisabethopolis IV/428

1021. Lewenberg, Weichard, Jansenii doctrina ex thomisticae theologiae praeceptis, atque institutis // Viennae, typis Mariae Theresiae Voigtin Viduae, 1732 // 192 p.; 8° // [...] // Pertinet ad Bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici exlibris [sic] // M. Joan. Tiborcz // * Ex libris Bibliothecae Ecclesiae Armenae Elisabethopolitanae.

8. cotă: Elisabethopolis VI/693

1031. Linder, Fintanus, Opus grammaticarum Ebraeum ad solidam s. linguae intelligentiam methodo analytica ducens; cui accedit lexicon ebraeo-latinum ad Genesin // Ulmae, Impensis Johannis Conradi Wohleri, 1756 // LXII, 288, 159 p.; 8° // * Eccl. Arm. Elis / Pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici.

9. cotă: Elisabethopolis II/30

1129. Mayer, Andreas Ulrich, Beweis, dass die Ordensgeistlichen und Mönche zur Seelensorge unfähig und von den Pfarreyen abzurufen seyen // [S.L.], 1769 // [6] 97, [4] p.; 8° // Inscriptus Catalogo Emerici Daniel 1778.

10. cotă: Elisabethopolis III/28/A

1250. Nonnotte, Claude Francois, Philosophises Lexikon der Religion. Erster Band // Augsburg, bey den Gebrüdern Veith, Buchhändlern, 1777 // LXXXVII, 686 p.; 8° // Pertinet ab Bibliotheca Emerici Daniel presbyteri Ecclesiastici.

11. cotă: Elisabethopolis III/28/B

1251. Nonnotte, Claude Francois, Philosophises Lexikon der Religion. Zweyter Band // Augsburg, bey den Gebrüdern Veith, Buchhändlern, 1777 // 784 p.; 8° // Pertinet ab Bibliotheca Emerici Daniel presbytery Ecclesiastici.

12. cotă: Elisabethopolis VI/690/1

1268. Ovidius Naso, Publius, Opera curante Ioanne Petro Millero. Tomus II // Berolini, sumptibus A. Havde et I. C. Speneri, 1757 // [4], 354 p.; 8° // Pertinet ad bibliothecam Emerici Dániel presbyteri ecclesiastici.

13. cotă: Elisabethopolis I/347

1404. Reineccius, Christian Albert, Janua hebraeae linguae veteris testamenti // Lipsiae, Sumptibus Haered. Lanckisianorum, 1748 // [12], 1112 p.; 8° // * Bibl. Eccl. Armenae Elisabethopol. // Collegij S. J. Viennae 1753. // Inscriptus Catalogo librorum Emerici Daniel Anno 1778.

(Coll. 1.) Reineccius, Christian Albert, Lexicon hebraeo-chaldaicum Biblicum // Lipsiae, Sumptibus Haered. Lanckisianorum, 1748 // 206 p.; 8°

(Coll. 2.) Reineccius, Christian Albert, Grammatica hebraeo-chaldaiaca // Lipsiae, sumpt. Haered. Lanckisianorum, 1748 // 130 p.; 8°

14. cotă: Elisabethopolis VI/709

1531. Schreger, Odilo, Studiosus jovialis, seu auxilia ad Jocosé, & honesté discurrendum. In gratiam & usum studiosorum juvenum, aliorumque litteratorum virorum, honestae recreationis amantium, collecta / Monachii et Pedeponti, Sumptibus Joannis Gaftl Bibliopolae, 1751 // [8], 840 S., [8]; 8° // Ex libris Emerici Daniel Anno 1719 [sic] // Pertinet ad Bibliothecam Emerici Dániel Presbyteri Ecclesiastici.

15. cotă: Elisabethopolis III/25/E

1616. Storchenau, Sigmund von, Die Philosophie der Religion. Erster Band // Augsburg, bey den Gebrüdern Veith, 1780 // 352 p.; 8° [...][38].

16. cotă: Elisabethopolis III/25/A

1617. Storchenau, Sigmund von, Die Philosophie der Religion. Zweyter Band // Augsburg, bey den Gebrüdern Veith, 1775 // [4] 244 p.; 8° // Pertinet ab Bibliotheca Emerici Daniel presbitery Ecclesiastici.

17. cotă: Elisabethopolis III/25/B

1618. Storchenau, Sigmund von, Die Philosophie der Religion. Dritter Band // Augsburg, bey den Gebrüdern Veith, 1775 // 308 p.; 8° // Pertinet ab Bibliotheca Emerici Daniel presbitery Ecclesiastici.

18. cotă: Elisabethopolis III/25/C

1619. Storchenau, Sigmund von, Die Philosophie der Religion. Vierter Band // Augsburg, bey den Gebrüdern Veith, 1780 // 396 p.; 8° // [...] // Pertinet ab Bibliotheca Emerici Daniel presbitery Ecclesiastici.

19. cotă: Elisabethopolis III/25/D

1620. Storchenau, Sigmund von, Die Philosophie der Religion. Fünfter Band // Augsburg, bey den Gebrüdern Veith, 1778 // 412 p.; 8° // Pertinet ab Bibliotheca Emerici Daniel presbitery Ecclesiastici.

manuscrise:

1. Nr. 14. Tractatus teologicus. Ex libris: Pertinet ad Bibliothecam Emerici Dániel Presbyteri Ecclesiastici.

2. Nr. 14 [sic]. Tractatus teologicus. Ex libris: Pertinet ad Bibliothecam Emerici Dániel Presbyteri Ecclesiastici.

3. Nr. 14 [sic]. Tractatus teologicus. Ex libris: Pertinet ad Bibliothecam Emerici Dániel Presbyteri Ecclesiastici.

4. Nr. 19. Tractatus Theologici de Peccatis; Gratia, Merito Professore R.P. Francisco Xavero Stadler S.J. 1714 Viennae Austriae. Ex libris: Pertinet ad Bibliothecam Emerici Dániel Presbyteri Ecclesiastici.

5. Nr. 21. Tractatus de virtute et sacramento poenitentiae. Pars I. Professore R.P. Francisco Xavero Stadler S.J. 1714 Viennae Austriae. Ex libris: Pertinet ad Bibliothecam Emerici Dániel Presbyteri

Ecclesiastici.

Acknowledgement:

Studiul face parte din proiectul Dániel Imre, a Batthyaneum első könyvtárosának személyisége és kapcsolata Batthyány Ignác püspökkel finanțat de Academia Maghiară de Ştiințe prin Domus Kuratórium, nr. 81/6864/HTMT, perioada 2014-2015.

Note:

1. A. Mârza, *Imre Dániel în slujba episcopului transilvănean Ignác Batthyány*, în *Apulum*, L/2013, p. 447; eadem, *Începutul unei legături în lumea cărților*, în *Transilvania*, 5-6/2013, p. 63-67.
2. Mai multe informații despre viața și activitatea lui Imre Dániel în studiul *Dániel Imre, a Batthyaneum első könyvtárosának személyisége és kapcsolata Batthyány Ignác püspökkel*.
3. În multe scrisori din corespondența celor doi, prelatul i se adresează astfel „Caro Signore Bibliothecario"; v. de exemplu Biblioteca Batthyaneum, LXX/148, Carlsburg, 30 dec. 1786.
4. Emericus Dániel, *Diarium itineris Italici*, t. I-II, 1784-1786
5. Idem, *Varia manuscripta et documenta historica per copia per Emericum Dániel in Italia collecta*, t. I-II, 1784-1786; idem, *Miscellanea itineris Italici*, 1784-1786; idem, *Documenta historiam regni Hungariae tangentia per Emericum Daniel collecta*, t. I-IV, 1784-1786.
6. Zeci de scrisori păstrate în fondurile Bibliotecii Batthyaneum dezvăluie strânsa corespondență dintre cele două personaje.
7. Rita Csala, *Institutul teologic romano-catolic din Alba Iulia: organizarea și biblioteca*, în *Buletinul cercurilor științifice studențești*, 7/21, p. 179.
8. Ioan Şerban, *Despre arhitectura fostei biserici trinitariene din Alba Iulia*, în *Apulum*, XVII, 1975, p. 373.
9. Rita Csala, *Institutul [...]*, p. 182; A. Mârza, *Începutul [...]*, p. 63. Informații interesante în articolul on-line a lui András Kovács, Biblioteca Batthyaneum din Alba Iulia (7 sept. 2013): http://www.korunk.ro/?q=ro/node/12171. István Monok, *Identité culturelle, identité nationale: les bibliothèques institutionnelles en Hongrie et en Transylvanie au XVIIIe siècle*, în *Un'istituzione dei Lumi: la biblioteca. Teoria, gestione e pratiche biblioteconomiche nell'Europa dei Lumi*. Convegno Internazionale, Parma, 20-21 maggio 2011, a cura di Frédéric Barbier, Andrea de Pasquale, Parma, 2013, p. 217-218.
10. Rita Csala, *Institutul* [...], p. 182. V. și Rita Csala, *Carte veche de proveniență iezuită în Biblioteca Institutului Teologic Romano Catolic din Alba Iulia – secolele XVI-XVII*, în *Revista Erasmus*, nr. 12/2001, passim.
11. Karl Steinkellner (1720-1776), iezuit, profesor de retorică și filosofie morală la Viena. Informații vezi și în *Deutsche Allgemeine Biographie*, Bd. 35, Leipzig, 1893, p. 736.
12. Joseph Valentin Eybel s-a născut la Viena în 1741, a studiat la iezuiți; în anul 1777 a primit catedra de drept canonic la Viena. V. și *Deutsche Allgemeine Biographie*, Bd. 6, Leipzig, 1877, p. 451-452 .
13. Charles Vuitasse (1660-1716), teolog francez; în perioada 1696-1714 a fost profesor de teologie la Paris, dar când a refuzat să se supună bullei *Unigenitus* a fost exilat. A fost primul care a avut ideea creării unui azil pentru preoții bătrâni și bolnavi. V. și *Grand Dictionnaire universel du XIXe siècle* [...] par Pierre Larousse, vol. 15, Paris, [s.a.], p. 1229.
14. Informații despre Prosper Lambertini în V. Horia, *Dicționarul papilor*, București, 1999, p. 229-231.
15. J. B. Bossuet este autorul care se află printre achizițiile de carte pe care le-a făcut Dániel la cerința prelatului Batthyány în anul 1781. În fondul Bibliotecii Batthyaneum se află varianta în limba germană a lucrării *L'explication de la doctrine de l'Église Catholique* (cota Z IX 10). Vezi și Biblioteca Batthyaneum, LXX/97, Sibiu, 4 sept. 1781.
16. Vezi Anexă – majoritatea volumelor.
17. Ibidem, nr. 22.
18. Ibidem, nr. 8.
19. Ibidem, nr. 1.
20. Ibidem, nr. 21.
21. A. Mârza, Imre Dániel în slujba episcopului transilvănean Ignác Batthyány, în Apulum, L/2013, p. 474; v. și Anexă, nr. 19.
22. Ibidem, nr. 21. În Anexă se află însemnarea în limba latină.
23. V. însemnările de proprietate din Anexă; Rita Csala, *Institutul* [...], p. 186. Informații despre Michael Orosz oferă Il. Dârja, *Din istoria Bibliotecii Batthyaneum. Etapa I: 1798-1826*, în *Apulum*, XXXIV/1997, p. 352.
24. Armenuhi Drost-Abgarjan, Bálint Kovács, Tibor Martí, *Catalogue of the Armenian Library in Elisabethopolis*, Leipzig-Eger, 2011, 408 p.
25. Ibidem, p. XXIII-XXIV.
26. Vezi a doua parte din Anexă.
27. Ibidem.
28. Ibidem.
29. Ibidem, nr. 6, dar și *Catalogue [...]*, p. 143, nr. 762.
30. Louis Bourdaloue (1632-1704) a fost unul dintre cei mai mari predicatori din timpul domniei lui Ludovic al XIV-lea; lucrările sale sub forma discursurilor ținute au fost adesea reimprimate. V. și în *Grand Dictionnaire universel du XIXe siècle* [...] par Pierre Larousse, vol. 2, Paris, [s.a.], p. 1115.

31. Valentin-Esprit Fléchier (1632-1710) a fost episcop de Nîmes; în ciuda funcției ocupate, s-a preocupat și de literatură, pe vremea sa crescând în importanță Academia din Nîmes. V. și în *Grand Dictionnaire universel du XIXe siècle* [...] par Pierre Larousse, vol. 8, Paris, [s.a.], p. 445.

32. http://www.deutsche-biographie.de/sfz59449.html (consultat la 8 sept. 2013).

33. Claude François Nonnotte (1711-1793), iezuit francez cunoscut pentru îndelungatele polemici cu Voltaire. V. și *Enciclopedia Italiana di scienze, lettere ed arti [...]*, vol. 24, Roma, Istituto della Enciclopedia Italiana fondata da Giovanni Treccani, 1934, p. 909.

34. http://www.eurobuch.com/buch/isbn/OR3601350%20(5997).html (consultat la 21 nov. 2013).

35. Odilo Schreger (1697-1774) a studiat la München și Ingolstadt. Majoritatea lucrărilor scrise au fost reeditate. V. și în *Deutsche Allgemeine Biographie*, Bd. 32, Leipzig, 1891, p. 471.

36. Sigismund von Storchenau (1731-1798) intră în ordinul iezuit în anul 1747, iar din anul 1763 a fost profesor de filosofie la Viena; în urma sa au rămas o serie de scrieri filosofice și apologetice; v. și *Deutsche Allgemeine Biographie*, Bd. 36, Leipzig, 1893, p. 445-446.

37. Titlurile de mai jos se află cuprinse în Armenuhi Drost-Abgarjan, Bálint Kovács, Tibor Martí, *Catalogue of the Armenian Library in Elisabethopolis*, Leipzig-Eger, 2011, 408 p.

38. În *Catalogue of the Armenian Library in Elisabethopolis*, p. 296 această lucrare nu are ex libris-ul lui Dániel Imre, însă faptul că este primul volum din 5, și chiar și cota lucrării ne îndreptățesc să credem că și acest prim volum i-a aparținut.

Bibliography:

Armenuhi Drost-Abgarjan, Bálint Kovács, Tibor Martí, *Catalogue of the Armenian Library in Elisabethopolis*, Leipzig-Eger, 2011.

Biblioteca Batthyaneum /Batthyaneum Library, LXX/97, 148.

Csala, Rita. *Carte veche de proveniență iezuită în Biblioteca Institutului Teologic Romano Catolic din Alba Iulia – secolele XVI-XVII / Old Iezuistic book in the Roman Catholic Theological Institute of Alba Iulia.* În *Revista Erasmus*, nr. 12/2001.

Eadem. *Institutul teologic romano-catolic din Alba Iulia: organizarea și biblioteca / The Roman Catholic Theological Institute of Alba Iulia: organization and library*. În *Buletinul cercurilor științifice studențești*, 7/21, p. 179-188.

Dârja, Ileana. *Din istoria Bibliotecii Batthyaneum. Etapa I: 1798-1826 / From the history of the Batthyaneum Library. The first stage: 1789-1826.* În *Apulum*, XXXIV/1997, p. 341-365.

Deutsche Allgemeine Biographie, Bd. 6, 32, 35, 36, Leipzig, 1877, 1891, 1893.

Emericus Dániel, *Diarium itineris Italici*, t. I-II, 1784-1786

Idem. *Varia manuscripta et documenta historica per copia per Emericum Dániel in Italia collecta*, t. I-II, 1784-1786. Idem. *Miscellanea itineris Italici*, 1784-1786.

Idem. *Documenta historiam regni Hungariae tangentia per Emericum Daniel collecta*, t. I-IV, 1784-1786.

Enciclopedia Italiana di scienze, lettere ed arti [...], vol. 24, Roma, Istituto della Enciclopedia Italiana fondata da Giovanni Treccani, 1934.

Grand Dictionnaire universel du XIXe siècle [...] par Pierre Larousse, vol. 2, 8, 15, Paris, [s.a.].

Horia, Vintilă. *Dicționarul papilor / The Popes Dictionary*, București, 1999.

Mârza, Andreea. *Imre Dániel în slujba episcopului transilvănean Ignác Batthyány.* În *Apulum*, L/2013, p. 447.

Eadem. *Începutul unei legături în lumea cărților: Batthyány Ignác și Dániel Imre / The beginning of the relationship in the world of books: Batthyány Ignác and Dániel Imre.* În *Transilvania*, 5-6/2013, p. 63-67.

Eadem. *Dániel Imre, a Batthyaneum első könyvtárosának személyisége és kapcsolata Batthyány Ignác püspökkel* proiect finanțat de Academia Maghiară de Științe prin Domus Kuratórium, nr. 81/6864/HTMT, perioada 2014-2015.

Monok, István. *Identité culturelle, identité nationale: les bibliothèques institutionnelles en Hongrie et en Transylvanie au XVIIIe siècle.* În *Un'istituzione dei Lumi: la biblioteca. Teoria, gestione e pratiche biblioteconomiche nell'Europa dei Lumi*. Convegno Internazionale, Parma, 20-21 maggio 2011, a cura di Frédéric Barbier, Andrea de Pasquale, Parma, 2013, p. 209-228.

Șerban, Ioan. *Despre arhitectura fostei biserici trinitariene din Alba Iulia / About the architecture of the old Trinitarian Church of Alba Iulia*. În *Apulum*, XVII, 1975, p. 373-385.

Site-uri:

http://www.deutsche-biographie.de/sfz59449.html (consultat la 8 sept. 2013). http://www.eurobuch.com/buch/isbn/OR3601350%20(5997).html (consultat la 21 nov. 2013).